
Planprogram kommunedelplan for Batnfjordsøra sentrum 2019 - 2031

Gjemnes kommune
Februar 2020

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Planområdets avgrensning.....	3
2. Planprogrammets oppbygging	5
2.1 Kommuneplanens samfunnsdel	5
2.2 Organisering og medvirkning	5
3. Felles planforutsetninger – statlige, regionale og kommunale føringer.....	5
3.1 Andre statlige føringer	6
3.2 Regionale føringer	6
3.3 Kommunens egne føringer	7
4. Samarbeid for å nå målene.....	9
5. Miljødimensjon	9
6. Sosial og kulturell dimensjon	10
6.1 Demografi.....	10
6.2 Barn og unge.....	11
6.3 Helse og omsorg	14
6.4 Kulturliv, kulturskole, frivillighet	15
6.5 Universell utforming og folkehelse	17
6.6 Kommunesentrum – stedsutvikling	19
6.7 Infrastruktur	21
7. Økonomisk dimensjon	21
7.1 Kommunal økonomi	22
7.2 Sysselsetting	23
7.3 Landbruket	24
8. Konsekvensutredning og samfunnssikkerhet.....	26
9. Framtidsutsikter	28
10. Organisering av planarbeidet.....	29
11. Informasjon og medvirkning – tidsplan	29
Reguleringsplaner.....	31

PLANPROGRAM FOR SENTRUMSPLANEN 2019 - 2031

1. Innledning

Formannskapet i Gjemnes godkjente i møte 10.12.2019 oppstart av planarbeidet med en kommunedelplan for kommunesenteret Batnfjordsøra, «Sentrumsplanen». Administrasjonens ambisjon er å fornye og forbedre Batnfjord sentrum for mer samordnet tjenestetilbud, både offentlige og private tjenester. Vi ønsker et mer levende og hensiktsmessig sentrum som blir mer brukt, både som møteplass og livsutfoldelse for den enkelte innbygger eller tilreisende. Formålet med planarbeidet er at vi skal tenke og planlegge praktisk og innenfor realistiske rammer, samtidig som vi ønsker å heve ambisjonsnivået på prioriterte områder som bosetting, tjenestetilbud, estetikk, barn/unge, eldre og universell utforming. Langsiktighet i planleggingen er en forutsetning.

Formålet i plan og bygningslovens (pbl) § 1-1:

«Lovens formål

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. (...)

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til

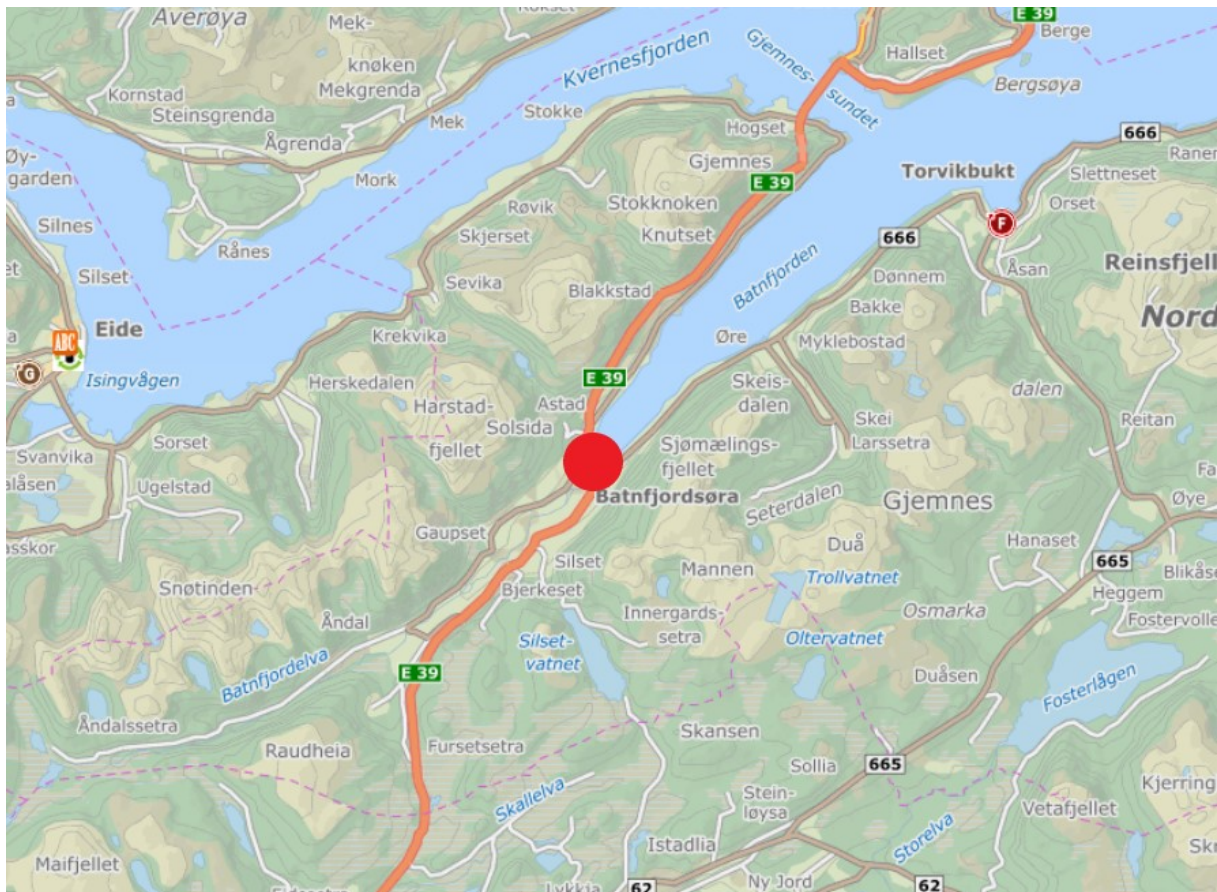
*barn og unges oppvekstsvilkår og estetisk utforming av
omgivelsene.»*

I samfunnsdelen av kommuneplanen gjøres det en vurdering av de langsiktige utfordringene Gjemnes står overfor og hvilke mål og strategiene vi har for å løse disse. Utfordringsbildet er ganske tilsvarende for kommunesenteret Batnfjordsøra som for Gjemnes kommune. Utviklingen i Gjemnessamfunnet, sammen med generelle utviklingstrekk i samfunnet for øvrig, skal vurderes. Samfunnsdelen er fundamentet for de øvrige planer for kommunens virksomhet, og her skal det framgå hvordan vi skal arbeide for å nå målsettingene våre – gjennom samarbeid med andre offentlige og private aktører (pbl § 11-2).

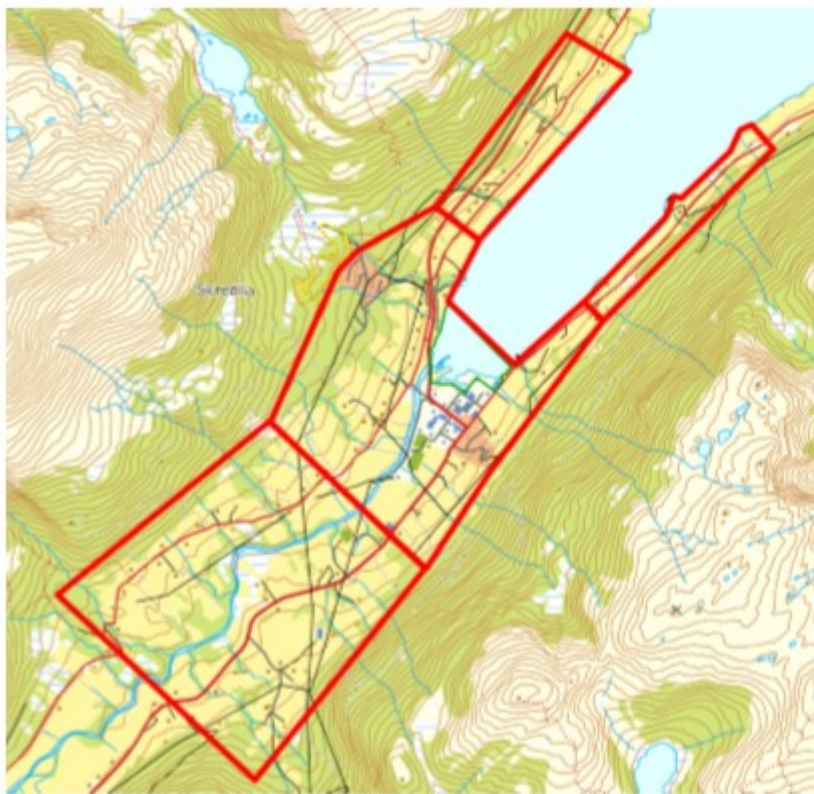
Når kommunen skal lage en kommunedelplan, krever dette at det fastsettes et planprogram. Krav til planprogram er beskrevet i pbl § 4-1. Planprogram skal inneholde rammer og premisser og klargjøring av formålet med planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, spesielt hensynet til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Organiseringen av planprosessen og opplegg for å involvere innbyggere i prosessen skal også beskrives i planprogrammet. Forslag til program skal sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart.

1.1 Planområdets avgrensning

Planområdet er tenkt stort og utover det som man tenker på i dag som sentrum for tettstedet Batnfjordsøra. Dette for å kunne se hele området som en helhet, inkludere boligfelt og kunne utnytte bedre mulighetene i området med tanke på f.eks. gang- og sykkelveier, hensyn til jordbruket og nærheten til vannet og fjorden. Avgrensningen er foreløpig og illustrativ, den vil bli definert i løpet av planarbeidet.

Figur 1: Batnfjordsøra

Figur 2: Foreløpig avgrensning av planområdet.

2. Planprogrammets oppbygging

2.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Denne delen av planprogrammet gir et bilde på viktige samfunnsområder og utviklingen i kommunen som det er naturlig og nødvendig å sette fokus på i planarbeidet. Det som blir framhevet og tydeliggjort i kommuneplanens samfunnsdel for Gjemnes kommune, vil som nevnt i stor grad også gjelde for kommunesenteret Batnfjordsøra. Det som fastsettes gjennom samfunnsdelen av kommuneplanen, er overordnet for all annen kommunal planlegging. En rullering av samfunnsdelen pågår i samarbeid med Orkide-kommunene.

2.2 Organisering og medvirkning

Avslutningsvis i planprogrammet vil organisering av planarbeidet blir beskrevet. Her vil det også blir synliggjort hvordan det skal legges til rette for medvirkning.

3. Felles planforutsetninger – statlige, regionale og kommunale føringer

Nasjonale forventninger fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2019-2023 sier at FN's 17 bærekraftsmål med sine 169 delmål skal være grunnlag for regional og kommunal planlegging:

3.1 Andre statlige føringer

- Plan og bygningsloven
- Naturmangfoldloven
- Likestillings- og diskrimineringsloven
- Folkehelseloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Regjeringens handlingsplan for universell utforming
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

3.2 Regionale føringer

- Fylkesplan
- Regional planstrategi
- Regional delplan for vassforvaltning for Møre og Romsdal vassregion
- Regional delplan for klima og energi

- Regional delplan for attraktive byar og tettstadar
- Regional delplan for kulturminne
- Regional delplan for folkehelse

3.3 Kommunens egne føringer

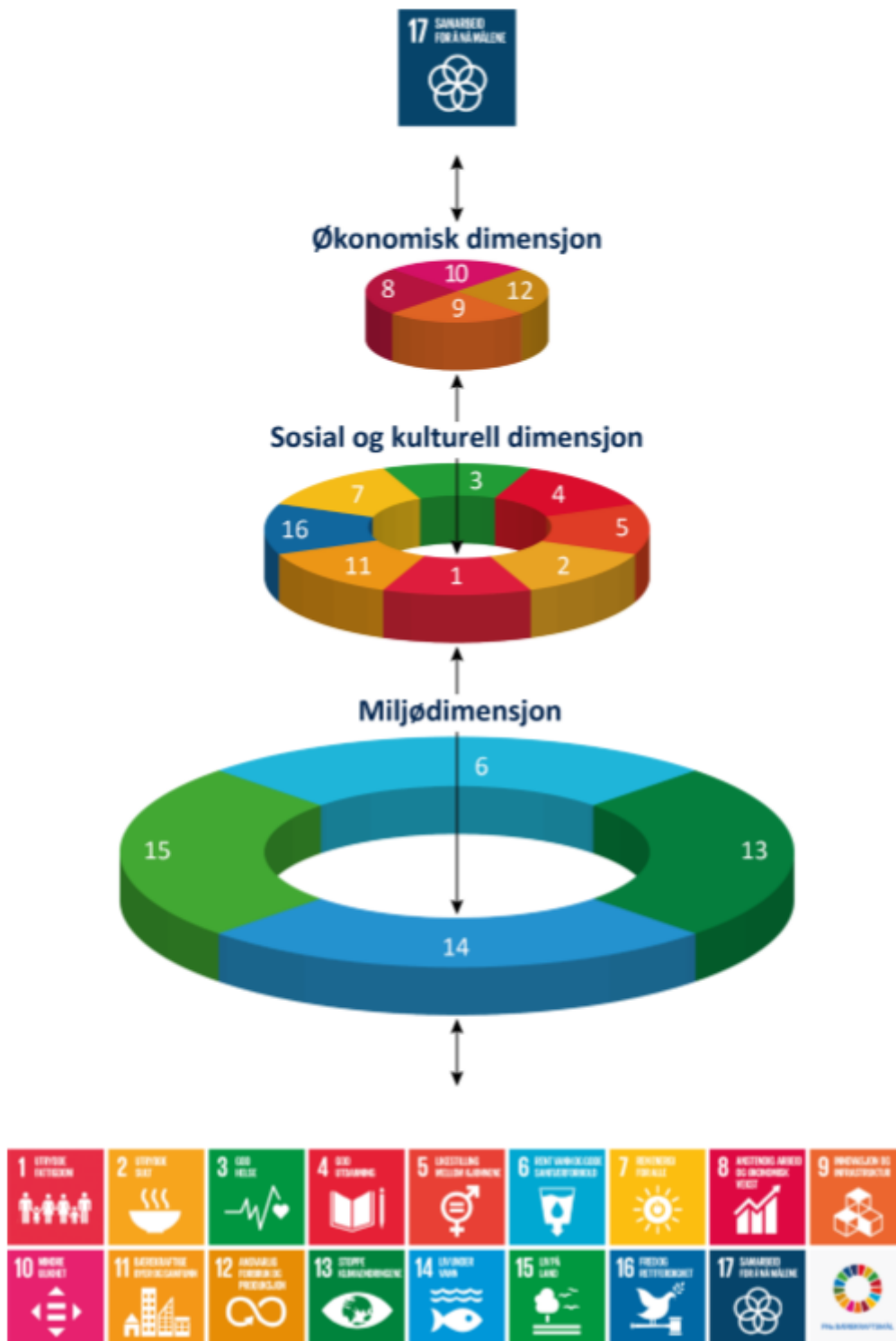
Gjemnes kommune har en planstrategi for 2016 – 2019. Denne skal nå rulleres.

Oversikt over kommunens eksisterende og kommende planer:

• Kommuneplanens arealdel	Vedtatt 2019, rulleres 2023
• Eksisterende reguleringsplaner Batnfjordsøra	
• Kommunens økonomiplan	
• Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	Hoved-rullering 2021
• Kommunedelplan Astaddalen	Vedtatt 2009
• Plan for kriseledelse	Vedtatt 2017, rev. 2019
• Klima og energiplan	Vedtatt (2012 – 2016)
• Boligsosial handlingsplan	Vedtatt 2002
• Strategisk næringsplan	Vedtatt 2012
• Hovedplan for vassforsyning	Vedtatt 1999
• Hovedplan for avløp	Vedtatt 2011 (revidert 2013)
• Trafikksikkerhetsplan	Vedtatt 2003
• Kulturminneplan	Vedtatt 2017
• Folkehelseoversikt	Vedtatt 2019
• Overordnet ROS-analyse	
• Andre sektorplaner	
• Interkommunale samarbeid	
• Forskningsbasert kunnskap, bl.a. fra eget kommende PhD-prosjekt.	
• Gjemnes kommune er en bærekraftskommune	

Alle disse lovene, retningslinjene og planene er førende for kommunens planlegging. Imidlertid ønsker Gjemnes kommune at følgende områder skal være grunnlag for vår planprosess og våre plandokumenter:

- FNs bærekraftsmål
- Barn og unges oppvekstvilkår
- Universell utforming
- Folkehelseperspektivet

Planprogrammet er organisert etter de tre dimensjonene som de 17 bærekraftsmålene er inndelt i:

- Miljødimensjon
- Sosial og kulturell dimensjon
- Økonomisk dimensjon

Øverst ligger bærekraftsmålet «Samarbeid for å nå målene».

4. Samarbeid for å nå målene

Samarbeid mellom de forskjellige interessene i Gjemnes kommune og i Batnfjordsøra, for å få til et mest mulig hensiktsmessig sentrum hvor det er tatt så mye hensyn som mulig til alle og tilrettelagt best mulig for økt bruk og utvikling, i nær og fjern framtid. Dette vil f.eks. gjelde hensynet til nåværende og framtidige innbyggere, næringsliv, turisme, jordbruket, gjennomreisende og forskjellige foreninger og lag.

Regionen og fylkeskommunen, utdanningsinstitusjoner og andre kommuner kan være samarbeidspartnere med tanke på forsterket interkommunalt samarbeid eller annen tettstedsutvikling for Batnfjordsøra som f.eks. kultur, tjenester, botilbud osv.

5. Miljødimensjon

Status/utfordringer

- Klimaendringene truer vårt eksistensgrunnlag og er blant de største utfordringene vi har. Den globale gjennomsnittstemperaturen øker. Snø og is smelter, havet stiger og blir surere, nedbøren øker, og det blåser kraftigere. Konsekvensene av klimaendringene kan bli alvorlige, både for mennesker og naturen.
- Støy – trafikk. E 39 Astad – Bjerkeset
- Forsøpling – skjemmende bygg
- Reduksjon transport (fortetting – gang og sykkelveier m.m.)

Muligheter/utredningstema

- Arealplanlegging er et av de viktigste virkemidlene for å redusere klimagassutslipp, hindre tap av natur og sikre naturmangfold. Vi skal ta hensyn til miljøet ved arealplanleggingen.
- Det må arbeides for å utvikle og benytte bærekraftige transportløsninger. Sentrum må gjøres mer tilgjengelig for alle med bedre gang- og sykkelveger med universell utforming, samt bedre belysning.
- Plassering av ny miljøstasjon med evt. gjenbruksbutikk.
- Plassering og utforming av kollektivknutepunkt.

6. Sosial og kulturell dimensjon

6.1 Demografi

Status/utfordringer

Folketallsutviklingen videre fremover, slik den er framskrevet av SSB, viser en svak nedgang. SSB sitt hovedalternativ viser forventet nedgang i folketall fram mot 2030 på 4% til 2533. Tilflytting til Gjemnes generelt og Batnfjordsøra spesielt forventes som følge av at Sykehuset Nordmøre og Romsdal (SNR) skal komme på Hjelset. Dog er det vanskelig å si i hvilken grad, altså hvor mange som vil flytte til Gjemnes, og hvordan kan vi best forberede og påvirke dette?

Folketallet viser en svak vekst 2018-2019 på 0,7% og en svak vekst på 0,9% i perioden 2009-2019.

Fordelt på aldersgrupper, sammenlignet med Møre og Romsdal:

Under fylket for 20-59 år

Over eller bortimot likt fylket for 0-19 år

Over fylket for over 60 år

Gruppa 60-69 (13,9 %) ligger vesentlig over fylket (12,1 %) og vil medføre mange nye pensjonister de neste 10 årene.

I 2018 var nettoinnflyttingen 18 personer og fødselsoverskuddet -2.

Innvandrerbefolkningen i Gjemnes (10 %) er under snittet for fylket (13,2 %).

I 2019 er det i Gjemnes 85,4 kvinner pr. 100 menn i aldersgruppa 30-39 år.

Tilsvarende tall for fylket er 90,7.

Muligheter/utredningstema

Innbyggertallet i Gjemnes er 2621 per 2. kvartal 2019, og målsetningen er 3000 innen utgangen av 2030. (Forventet utvikling iht. SSB er 2533 innbyggere i 2030.)

- Boligfelt – økt bosetting som følge av sykehusetablering. Det er allerede avsatt areal i Batnfjordsøra til flere boliger i kommuneplanens arealdel og flere reguleringsplaner med boliger er allerede vedtatt eller i en reguleringsplanprosess.
- Markedsføring på det som er positivt ved Gjemnessamfunnet-særegenheter for Gjemnes og Batnfjordsøra – sentral plassering, gode og rimelige tomter, grønn kommune, gode offentlige tjenester i nærheten.
- Tettstedsutvikling. Skape et funksjonelt, tilpasset og brukervennlig kommunesenter for alle. Øke innbyggertallet i Batnfjordsøra fra 388 personer i 2019.
- Bosettingskommune og/eller egne arbeidsplasser (næringslivsutvikling).
- Snøballeffekt av at noen starter flytteprosessen og trives i Batnfjordsøra og drar med seg flere.
- Fri til utlandet? Nederland, Tyskland, Polen?

6.2 Barn og unge

Status/utfordringer

Ungdata med sine spørreundersøkelser for ungdom bekrefter de oppfattede trendene i tida for barn og unge. Gjemnes var med på denne undersøkelsen i 2017 for

barn/ungdom på ungdomsskoletrinnet og er ikke veldig annerledes enn resten av landet. De har det stort sett bra, både på skolen og hjemme. De bruker mye tid foran skjerm og store deler av den sosiale omgangen er flyttet over fra fysisk samvær til å møtes digitalt, enten gjennom sosiale medier eller gaming. Dermed blir behovet for å henge, f.eks. i sentrum, mindre fordi de oppholder seg mye mer i hjemmet. Barn og unge er også mindre fysisk aktive enn f.eks. på 1980- og 1990-tallet, samtidig som mange trener mye og fremdeles er med i ulike typer organisasjoner, klubber, lag og foreninger. Den fysiske helsa er jevnt over god. Derimot ser de psykiske plagene ut til å øke og de mest fremtredende plagene er depresjon og angst. Jenter er mer plaget enn gutter og oppsøker i tillegg oftere hjelp. En god del ungdommer føler seg også ensomme i hverdagen.

Det var en nedgang i bruk av alkohol og røyking blant ungdom for noen år siden, men det anes en trend med økende rusmiddelbruk. Noe av tobakksbruken har gått over til snus og da særlig blant gutter. Ungdata viser at det er relativt få som bruker eller har prøvd hasj eller andre illegale rusmidler, særlig på ungdomstrinnet, men de som faktisk gjør det har krysset en ekstra grense. Utfordringene med ungdom og rusmidler blir forsterket av plasseringen til Gjemnes mellom to byer og offentlig kommunikasjon som går jevnlig gjennom kommunen. Dette letter tilgangen på og tilbudet av rusmidler til den lokale ungdommen.

Mobbing er det relativt mange barn og ungdommer som blir utsatt for, særlig fordi mobbing kan utføres på så mange måter. Digital mobbing har blitt mer aktuelt. Vold eller trusler om vold er ikke like utbredt og her er gutter mye mer utsatt enn jenter.

Barnehage

Gjemnes kommune har 100% dekning ved hovedopptaket til barnehage, men ikke alle får plass i ønsket barnehage. Gjemnes kommune har seks barnehager – fire kommunale og to private, hvor to kommunale, Solsida og Astaddalen barnehager ligger i Batnfjordsøra. Dersom Gjemnes kommune skulle oppleve en oppgang i folketallet, f.eks. som følge enten av etableringen av SNR på Hjelset, kan det bli

nødvendig å utvide kapasiteten, enten ved utvidelse eller etablering av nye barnehageplasser.

Grunnskole

Batnfjord skule har nå et elevtall på ca. 250 med elever i 1.-10. trinn, og er under renovering og utvidelse med påbygg planlagt ferdig nordfløy uke 13 i 2020 og midtfløy uke 40 i 2020.

Videregående skole

Ungdommen i Gjemnes går i all hovedsak på videregående skole i Molde og gjennomfører videregående i større grad enn både lands- og fylkessnittet. For 2013-kullet hadde 83,8% fullført videregående skole i løpet av fem år.

Muligheter/utredningstema

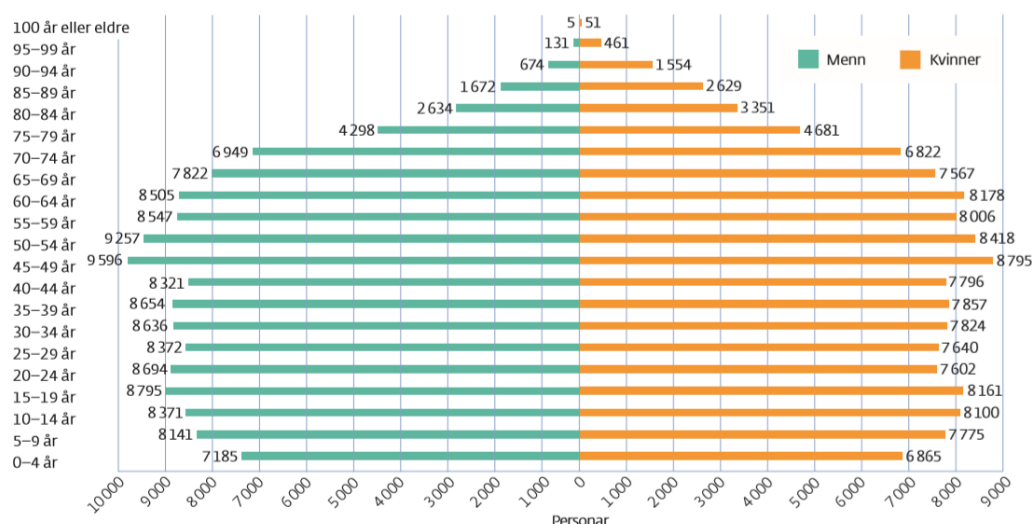
- Når alle elever skal inn i samme bygg slik at vi kan utvikle bruk av Hjorten og bedehuset (SFO) - hvordan kan vi utnytte overflødig bygningsmasse?
- Folketallet i Gjemnes er ifølge SSB forventet å synke. Tilflytting som kan påregnes pga. nytt sykehus på Hjelset må utredes, og så må en se på konsekvensene for barnehage og skole ut fra prognoser og forventet utvikling. Skal det bygges én stor ny kommunal barnehage som er sentralt plassert, eller opprettholde et mangfold, som videreutvikles og rendyrkes?
- Rekruttering av fagutdannede og med kompetanse til å innfri utdanningskravene i barnehage og skole, samt å få flere mannlige ansatte.
- Styrke muligheten for samhandling og felles utvikling mellom fagansvarlige ved skolene.
- Utnytte teknologien og ta i bruk teknologisk utvikling til felles undervisning og veiledning mellom grupper som befinner seg på ulike steder som på flere skoler, hjemme eller på ferie.
- Ansatte og ledelse bruker erfaringer som kommer fram gjennom arbeidet med utvikling i regi av nettverk Nordmøre til pedagogisk utviklingsarbeid.
-

6.3 Helse og omsorg

Status/utfordringer

Folketal etter kjønn og alder per 1. januar 2019, Møre og Romsdal

Kjelde: SSB

Som vi ser av fylkesoversikten er det overvekt av menn, fram til befolkninga på 75 år og eldre. Kvinnene lever lengre, men flytter ut av kommunen/fylket i ung alder. Trenden er flere menn enn kvinner pga. høyere innvandring av menn og utflytting unge kvinner, særlig i aldersgruppene under 60 år, og det blir færre yngre pga. lavere fødselstall. Dermed får vi en stadig eldre befolkning med tilhørende helse- og omsorgsbehov.

I følge SSB vil forventet levealder øke for Gjemnes kommune og andelen innbyggere over 67 år vil øke fram mot 2040. Eldre i Gjemnes blir eldre enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Dette betyr at Gjemnes også vil få en betydelig økning av de eldste eldre innbyggerne. Det er imidlertid usikkert om de ekstra leveårene medfører bedret helse blant de eldre, det er heller mer som tyder på at større andel av de eldre må leve med et sammensatt sykdomsbilde som gir funksjonsnedsettelse. Eksempel

på slike sykdommer og lidelser er angst og depresjon, Parkinsons sykdom, demens og kognitiv svikt.

Blant befolkningen som helhet øker livstilssykdommer som overvekt og diabetes type 2, selv om andelen av innbyggere i Gjemnes med diabetes type 2 er lavere enn fylkes- og landssnittet. Nye krefttilfeller øker i Norge generelt for alle typer av kreft. Gjemnes ligger betydelig over landsgjennomsnittet for bryst- og prostatakreft. Demens øker også i hele befolkningen, med konsekvensen økt behov for tjenester som tilrettelagte sykehjemsplasser, dagtilbud og hjemmetjeneste.

Muligheter/utredningstema

- Behov for ulike tjenester – alle brukergrupper
- Behov for rekruttering
- Prosjektering og realisering av nytt sykehjem.
- Behov for interkommunalt samarbeid? Hvilke tjenester kan Gjemnes være vertskommune for?
- Bruk av velferdsteknologi – spesielt hjemmetjenesten
- Se utfordringene innen helse/omsorg i sammenheng med arbeidet innen folkehelse.

6.4 Kulturliv, kulturskole, frivillighet

Status/utfordringer

Fra folkehelseoversikten til Gjemnes kommune 2019: «*Tillit, sosiale nettverk og inkludering, felleskap, mestring, glede, og lykke er ord som ofte brukes for å beskrive positive opplevelser og mellommenneskelige prosesser. Disse begrepene brukes også når man prater om helse og folkehelsearbeid og er kjernebegreper for kulturliv og kulturaktiviteter.*»

Dessuten er kultur og kulturarbeid grunnlag for å skape samhold og identitet for lokalsamfunnet, samt en faktor i folkehelsearbeidet.

Kommunen har ansvar for bibliotek, ungdomsklubb, museum og historisk arbeid. I tillegg har vi svømmehall og drift av Batnfjord samfunnshus og Gjemneshallen.

Gjemnes kommune har rike tradisjoner med hensyn til frivillig kulturarbeid. Både innen idrett, musikk og annet frivillig kultur- og ungdomsarbeid er aktiviteten stor. Det frivillige kulturlivet har også et ansvar for at alle grupper i lokalsamfunnet blir integrert og får ta del i de aktivitetene og tilbudene som organisasjonene driver. Det frivillige kulturlivet trenger gode og tilpassede arenaer for sin aktivitet.

Astaddalen museums- og friluftsbarnhage var planlagt som satsingsområde for museumsutvikling i kommunen. Samarbeidet med Nordmøre museum fortsetter, men er noe uavklart i formen. I tillegg har kommunen Strategiplan for museums- og historisk arbeid i Gjemnes kommune 2013 – 2016.

Folkebiblioteket har i dag tilhold i leide lokaler i Halsgården på Batnfjordsøra, med kjøpt bibliotekar fra Kristiansund kommune i 50 % stilling. Det er avtale med Kristiansund kommune om samarbeid om bibliotekstjenesten.

Gjennom et samarbeid med nye Molde kommune, er det etablert felles kulturskoletilbud. Skolen skal gi tilbud om opplæring til alle som ønsker det innen musikk, dans, tegning/form/farge og andre kulturelle uttrykksformer. Kulturskolen skal være en "ressursbank" innen opplæring og formidling innen kulturområdet. Kulturskolen skal gi ett desentralisert tilbud, bl.a. i Angvik, men skal ha sin hovedbase i Kulturstuå på Batnfjordsøra.

Muligheter/utredningstema

- Tilfredsstillende vedlikehold og drift av bygninger og gjenstander. Hvordan skal vi få gode og tjenlige formidlings- og utstillingslokaler for museum?

- Hvordan skal samarbeidet med Nordmøre Museum være?
- Hvordan få til et tettere og bedre samarbeid om kultur med skolen og barnehagene i sentrum?
- Videreutvikle interkommunalt samarbeid om bibliotek tjenesten med Kristiansund?
- Nye lokaler for biblioteket i kommunalt bygg?
- Mer besøk, aktiviteter og utlån i biblioteket - hvordan får vi til det?
- Selvbetjent bibliotek?
- Øke bredden i kulturlivet og utvide tilbudet til innbyggerne. Kommunen må være med på å gjøre de forskjellige tilbudene innen kultur kjent.
- Kan kultur og aktiviteter rundt kultur bidra til økt bruk av sentrum og hvordan kan vi tilrettelegge bedre for dette?
- Gi barn og unge et bedre tilbud i sentrum, både oppholdsplasser og kulturtilbud.

6.5 Universell utforming og folkehelse

Status/utfordringer

Boligfelt som er spesielt godt egnet uansett funksjonsevne skal vektlegges. Fritid og friluftsliv for alle – friområder må være tilgjengelige og i kort avstand fra boligområder.

Inaktivitet og isolasjon øker risiko for psykiske og fysiske helseplager og funksjonsnedsettelse. Eldre, uføretrygde og arbeidsledige er de mest utsatte gruppene. Å få mulighet til å delta i både fysiske og i sosiale aktiviteter øker livskvaliteten og reduserer risikoen for blant annet fall og funksjonsnedsettelse.

Flere idrettslag og bygdelag organiserer regelmessige aktiviteter i nærområdet, og dugnadsånden er stor i kommunen. Tallene fra Stikk Ut viser at Gjemnes har et bra deltakelsesnivå, men det er færre som registrerer seg nå enn i tidligere år.

Helsetilstand

- Det er et lavt antall hjerte/kar-dødsfall i kommunen.
- Kommunen har få antall tilfeller av KOLS sammenliknet med landet og fylket.

- Gjemnes har lavt antall innleggelser på sykehus.
- Gjemnes ligger over landsgjennomsnittet for sykdom i muskel, skjelett og bindevev.
- Forekomst av hjertekarsykdommen har økt.
- Kommunen har en relativ høy andel innbyggere med Parkinson, multipel sklerose (MS) og andre nevrologiske sykdommer.
- Det er en økende andel innbyggere med diabetes type II og demens i kommunen.

Kosthold, ernæring og tobakk

- Barnehager og skoler har tilgang til store uteområder og lett tilgjengelige friluftsområder som gir mulighet for lek og variert fysisk aktivitet
- Det jobbes aktivt med kosthold og ernæring i kommunen gjennom helsestasjon, barnehager, skole og helse/omsorg
- Siden våren 2019 har ungdomsskolen hatt 2 gratis måltider og 1 kantinedag per uke.
- Det søkes nå om å være med på et prosjekt fra Fylkeskommunen for å fortsette med å kunne tilby 3 gratis måltider per uke
- Andel ungdom som deltar aktivt idrett er lav i forhold til lands- og fylkessnittet.
- Andel ungdom som hopper over 1 til 2 måltider daglig er stor.
- Større andel brukere av snus.
- Konsumpsjon av energidrikk er stor blant ungdom.
- Fortsatt en stor andel kvinner som røyker.

Levekår

Andelen med videregående eller høyere utdanning er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er lavere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.

Miljø

Andelen personer som får vann fra vannverk som både har tilfredsstillende resultater mht. E.coli og stabil drikkevannsleveranse ser ut til å være noe lavere enn landsnivået. Statistikken gjelder den delen av befolkningen som får vann fra rapportpliktige vannverk. Når man vurderer kommunens drikkevannsforsyning, må det tas hensyn til hvor stor del av befolkningen som er tilknyttet slike vannverk.

Skole

Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, men 2013-kullet for Gjemnes kommune har høyere gjennomføringsprosent enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

Levevaner

Resultater fra Ungdata viser at prosentandelen av ungdom som har vært beruset på alkohol er lavere i Gjemnes enn fylkes- og landsgjennomsnittet. Antallet ungdomsskoleelever som snuser eller røyker daglig eller ukentlig er høyere enn fylkes- og landsgjennomsnittet.

Muligheter/utredningstema

- Sosiale møteplasser for barn/unge og befolkningen ellers
- Fivilligheten og de forskjellige lag og organisasjoner i kommunen har store muligheter til å påvirke integrering og aktivitet i sentrum.
- Kulturtilbud og kulturaktiviteter har stor betydning for fellesskap og glede. Dette må ses i sammenheng med folkehelse og sentrumsfornyelse og kan få økt variasjon.
- Øke tilbudet til de som ikke driver med idrett.

6.6 Kommunesentrum – stedsutvikling

Status/utfordringer

Kommunen ligger midt mellom byene Molde og Kristiansund. Dette er et tveegget sverd. Nærheten til kulturtilbud og handelstilbud er en fordel, men ulempen er at det er vanskelig og kanskje lite aktuelt å etablere noe servicetilbud i Batnfjordsøra.

Forskning og oppfattede trender i samtida viser at et levende og funksjonelt sentrum skaper attraktivitet, noe som både er viktig for tilflytting og for innbyggerne som allerede bor i kommunen.

Kommunens tettsteder og aktuelle områder for utbygging av boliger og annen infrastruktur er beskrevet i kommuneplanens arealdel. I Gjemnes var 23,2% bosatt i tettsted i 2018. Denne prosentandelen var 21,3% i 2013 og 22,5% i 2017, og er forventet å øke framover i tråd med trender i samfunnet. Fem kommuner i fylket hadde lavere andel. Kommunen er samtidig en stor landbrukskommune og jordvern er sentralt i plansammenheng.

Dagens kommunesenter omfatter boliger, forretninger, bebyggelse for offentlig og privat tjenesteyting, næringsbebyggelse, idrettsanlegg, andre typer anlegg, uteoppholdsarealer og dels kombinasjoner av disse formålene. I plan- og bygningsloven er begrepet sentrumsformål innført. Kommunesenteret er stort sett omkranset av dyrkajord og naturreservat.

Både områder for framtidige utvidelser og fortetting må vurderes. Effektiv utnytting av arealene er viktig både av hensyn til jordvern, kollektivtransport og for å utnytte eksisterende infrastruktur. Målsettingen for kommunedelplanarbeidet er å definere et sentrumsområde og gi premisser i bestemmelser/retningslinjer for senere reguleringsarbeid.

Muligheter/utredningstema

- Avgrense arealet som defineres som sentrum. Ta med store deler av Batnfjordsøra for mer helhet.
- Fornye utvidet sentrum i Batnfjordsøra med bedre utforming og arealutnyttelse
- Forskjønning, beplantning og tilrettelegging for aktivitet
- Utnytte nærheten til vannet/fjorden bedre
- Tryggere sentrum uten gjennomgangstrafikk ved omlegging av E39, men vil mest sannsynlig miste en stor andel av gjennomreisende som stopper i Batnfjordsøra.
- Plass for bobiler/camping

- Næringsutvikling, profilering av Batnfjorden. Kombinere boligbygg og næring?
- La ungdommene bruke torget, som bør gjøres mer hensiktsmessig og brukervennlig. Sette opp tak, gratis internett, strømuttak til lading osv.
- Et nettverk av gang- og sykkelveger, samt turstier som binder de forskjellige delene av sentrum sammen og som er mest mulig universelt utformet.
- Utvikling av Tusenårsplassen?
- Identitetsbygging. Nytt slagord?
- Signalbygg?

6.7 Infrastruktur

Status/utfordringer

Ny trase E 39 Astad – Bjerkeset skal utredes og vil mest sannsynlig komme i forbindelse med nytt sykehus på Hjelset. Den endelige traseen vil påvirke løsningene i Batnfjord sentrum med tanke på kollektivknutepunkt og antall personer som stopper i Batnfjordsøra.

Muligheter/utredningstema

- Nytt kollektivknutepunkt
- Bedre trafiksikkerhet rundt skolen og bedre tilrettelegging for parkering

7. Økonomisk dimensjon

Mange av de ønskede og planlagte tiltakene krever finansiering og økonomi fra en anstrengt kommunekasse. Deler av sentrumsfornyelsen vil kreve privat finansiering for realisering, som vi må gjøre det vi kan for å tiltrekke oss. Både etablering og videreføring av eksisterende næringsliv og et evt. signalbygg vil mest sannsynlig kreve private investorer. Administrasjonen og politikerne i Gjemnes må markedsføre og investere i tiltrekking av privat kapital og nye innbyggere. Nøkkelen til vekst i antall innbyggere i Batnfjordsøra og dermed økte skatteinntekter og overføringer/tilskudd fra staten ligger i flere lokale arbeidsplasser, forberedte tomter til boligbygging i sentrum og et godt offentlig tjenestetilbud. Det kreves gode og tilstrekkelige barnehageplasser, en god skole, gode helse- og omsorgstjenester, samt et mer

levende sentrum. Markedsføring, investering og langsiktig planlegging blir forutsetninger for å klare dette.

Menon Economics har på oppdrag fra Distriktssenteret utarbeidet en rapport om «Kommunen som næringsutvikler i 2030». De peker på flere momenter som kjennetegner distriktskommuner som lykkes i rollen som næringsutvikler. For Gjemnes og Batnfjordsøra kan det være aktuelt å:

- I enda større grad lytte til og ha en aktiv dialog med næringslivet. Det å få til satsninger som bygger på hverandre og se beslutninger og næringssatsninger i sammenheng, øker sannsynligheten for en positiv næringsutvikling.
- Planlegge i forkant av næringslivsetableringer. Å tilrettelegge for etableringer før disse faktisk skjer kan være et hensiktsmessig virkemiddel.
- Ha fokus på entreprenørskap og næringsutvikling. Det bør vurderes å ha dedikerte ressurser som jobber med bedriftsetablering.
- Se næringsutvikling og samfunnsutvikling i nær sammenheng for å avdekke realistiske muligheter og bedre tilrettelegging.

7.1 Kommunal økonomi

Gjemnes kommune hadde et driftsresultat på 4,3% i 2018.

Kommunen har et etterslep på vedlikehold som er betydelig, og i mange tilfeller så uttalt at det er snakk om nybygg/rehabilitering. Batnfjord skole rustes nå opp. I tillegg har kommunen et investeringsbehov vedrørende sentrumsfornyelse og nytt sykehjem/helsehus. Kommunestyret har en målsetting om en sunn og god økonomi som tilsier et årlig netto driftsresultat på 3 %, og at egenkapitalen ved investeringer skal utgjøre 30 %. Dette betyr at kommunen antakelig må beholde eiendomsskatten på dagens nivå mens en samler egenkapital til investeringene.

Utfordringen ligger i å ha et godt nok tjenestetilbud, som ikke koster alt for mye. Det betyr igjen at en må finne seg i at nivået og kvaliteten på tjenestetilbudet settes noe ned, men dog ikke slik at det blir uforsvarlig. Økt digitalisering kan være en måte å

opprettholde kvaliteten på tjenestetilbudet, samtidig som det kan effektiviseres og senke kostnader over tid.

7.2 Sysselsetting

Status/utfordringer

Gjemnes kommune har hatt stabil sysselsetting de siste årene. Registrerte arbeidsledige var ifølge NAV for januar 2020 ca. 1,9 %, mens det er 2,2% i fylket og 2,4% for hele landet.

Sysselsetting pr. 4. kvartal 2018:

- Ni kommuner i fylket har høyere prosentvis andel sysselsatte for jord-, skogbruk og fiske. I Gjemnes kommune 9,6 %.
- Over landsgjennomsnittet, men under fylkessnittet, for industri.
- Over både fylket og landet for bygge- og anleggsvirksomhet.
- Lav andel varehandel.
- Under fylket for overnattings- og servicevirksomhet.
- Bare Volda høyere for undervisning
- Seks kommuner i fylket prosentvis høyere andel for helse- og sosialtjenester i 2017.

Gjemnes kommune har imidlertid lav dekningsgrad for detaljvarehandel. Rundt 45% av de sysselsatte i Gjemnes jobber innen helse- og sosialtjenester, undervisning og offentlig administrasjon. Bare Nesset og Giske kommune hadde lavere arbeidsplassdekning enn Gjemnes på 64,5% pr. 4. kvartal 2018. Dette betyr at mange pendler ut av Gjemnes, 51,0 % av bosatte pendler ut, mens 23,9 % av de sysselsatte i kommunen pendler inn. Omtrent halvparten av pendlerne pendler til Molderegionen, mens i underkant av 18 % av pendlerne pendler til Kristiansundsregionen. Fem kommuner i fylket hadde større utpendling.

Muligheter/utredningstema

- Mer næring i sentrum. Mer kontor- og kunnskapsnæring enn tradisjonell varehandel?

- Legge til rette for oppstartsbedrifter og profilere Batnfjorden som den perfekte plass for næring med ledige funksjonelle arealer og plassering midt imellom Kristiansund og Molde.
- Innovasjons-/gründerhus?
- Nærheten til jordbruket som en styrke. Besøksgård, parsellhager osv.

7.3 Landbruket

Status/utfordringer

Denne oversikten gjelder hele Gjemnes kommune da det er vanskelig å ha eksakte tall for «sentrum» i Batnfjordsøra, også fordi planområdet ennå ikke er eksakt definert. Jordbruksinteresser vil uansett bli berørt i denne planen.

Det blir utført flest årsverk i melkeproduksjon på storfe og i saue-holdet. I Gjemnes har 64 gardsbruk produksjon av storfekjøtt, av disse 38 melkebruk. Det er 33 sauebruk, 1 bruk med gris og 23 bruk med ammekyr i kommunen.

Gjemnes er en betydelig jordbrukskommune i fylket i antall gardsbruk. I 2018 var det 114 gardsbruk i drift i Gjemnes (171 bruk i år 2000) med gjennomsnittlig dyrka areal på 214 dekar.

Samlet er husdyrholdet i Gjemnes en stor buskap: 910 melke-kyr, 2.700 ammekyr/andre storfe, 400 griser og 5.150 sau og lam. Det dyrkes 24.386 dekar jordbruksareal, mest gras til fôr og beite, og noe korn. Videre er det 140.000 dekar produktivt skogareal med furu, gran og lauvtre.

I 2018 ble det produsert 5,9 millioner liter melk fra 38 melkebruk (8,0 mill liter og 107 melkebruk i år 2000). Dette tilsvarer årsforbruket av drikkemelk, ost og andre meieriprodukter til vel 20.000 personer. Gjennomsnittlig har melkebrukene 24 kyr og leverer årlig 155.800 liter melk.

Årlig produseres det vel 520.000 kg kjøtt i Gjemnes, av dette vel 372.000 kilo storfekjøtt, 43.000 kilo sauekjøtt og 100.000 kilo svinekjøtt. Kjøttproduksjonen

tilsvarer årsforbruket av kjøtt til hele 8.000 personer, eller omtrent tre ganger kommunens befolkning.

Som vi ser går antall gardsbruk i kommunen ned, men produksjonen faller ikke tilsvarende. Dermed ser vi at effektiviteten og produktiviteten øker, samtidig som trenden er færre, men større gardsbruk. I tillegg har Gjemnes kommune utfordringer med en stor andel leiejord.

Gjemnes har en streng praksis når det gjelder nedbygging av dyrkamark, spesielt for større sammenhengende jordbruksarealer. Nedbygging har oftest skjedd gjennom dispensasjoner, og bosettingshensyn har vært et viktig moment i slike saker. Viktige nasjonale forventninger er å begrense omdisponering og oppsplitting av verdifull dyrkamark og ivareta landskapshensyn. Plan- og bygningsloven viderefører hovedprinsippene for planlegging, men inneholder flere nye virkemidler av relevans for sikring av jordressurser, bl.a. gjennom bruk av hensynssoner. Hensynet til bevaring av jordressursene skal komme inn tidligst mulig i planleggingen. Allerede ved utarbeidelse av planstrategi og planprogram må temaet tas opp. Viktige stikkord er utbyggingsmønster og vurdering av alternative lokaliseringer, effektiv arealutnytting og fortetting.

Muligheter/utredningstema

Store deler av det som vil bli definert som sentrum i Batnfjordsøra vil være jordbruksarealer. Dette gir både utfordringer og muligheter. Deler av dette arealet vil måtte avstås til ny E39 Astad-Bjerkeset og noe areal er allerede avsatt i kommuneplanens arealdel til boligbygging og offentlig tjenesteyting. Likevel skal jordvernet stå sterkt og man bør utrede mulighetene for en besøksgård eller «Dyregod» hele året. Parsellhager til lokale eller «byfolk» fra Molde og Kristiansund?

- Satsing binæringer i landbruket – matproduksjon, som et ledd i nærings- og stedsutvikling?
- Skal Batnfjordsøra satse på en eller noen få næringer eller gå bredt ut?
- Vektlegge og forstå koblingen mellom arbeidsplasser/næringsliv og bosetting.

8. Konsekvensutredning og samfunnssikkerhet

Gjemnes kommune har overordnet forankring av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Mål, strategier, prioriteringer og plan er fastsatt. Kommunen utarbeidet en helhetlig ROS-analyse 2017. Denne planen skal revideres i 2020.

Risiko- og sårbarhetsanalyse samt konsekvensutredning gjennomføres i samsvar med pbl §§ 4-2 og 4-3.

Fra forskrift om konsekvensutredning § 1 gjengis: «Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredning (KU) er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer eller tiltak skal gjennomføres.»

Rammer for innhold i konsekvensutredningen er gitt i forskrift om KU, vedlegg IV, se beskrivelse i det følgende:

Kulturminner og kulturmiljø

Fylkeskommunen har en regional delplan for kulturminner og Gjemnes kommune har en lokal kommunedelplan for kulturminner. Nye utbyggingsområder i Batnfjord sentrum kan utløse krav om arkeologisk registrering ved en kommunedelplan og senere detaljplanlegging (reguleringsplan). Potensiale for funn beskrives, også videre prosess ved eventuelle kulturminnefunn (jf. www.kulturminnesok.no og riksantikvarens Askeladden) SEFRAK er et landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner i Norge som kan ha en viss verneverdi.

Naturmangfold

For nye utbyggingsområder og tiltak i sentrum synliggjøres og verdsettes hvordan naturmangfold kan bli påvirket i anleggsfase og etter utbygging jfr. naturmangfoldloven §§ 7 – 12. Eksisterende kunnskap er tilgjengelig i Naturbase og Artsdatabanken. I tillegg viser INON inngrepsfrie naturområder. Eventuelle avbøtende tiltak vurderes.

Friluftsliv

Virkninger av nye utbyggingsområder for friluftsliv beskrives og vurderes.

Landskap

Innvirkning på landskapsverdier beskrives og vurderes, spesielt for inngrepsfrie områder (INON) og arealer i strandsone og langs vassdrag.

Forurensning inkl. støy

Forurensning og støy fra utbyggingstiltak inklusive avbøtende tiltak skal beskrives for både anleggs- og driftsfase. Støy, støv og luktulempere fra aktiviteter på tilgrensende arealer skal også vurderes.

Eksisterende kunnskap om forurensning er tilgjengelig fra Miljødirektoratet.

Nye støybelastende tiltak kan utløse krav om støyberegninger.

Vannmiljø

Relevante bestemmelser i vassforskriften sjekkes ut.

Sikring av jordressurser (jordvern)

Virkning for jord- og skogbruk utredes. Arealbeslag og driftsmessige konsekvenser for landbruksnæringa vektlegges, spesielt barrierevirkninger. Avbøtende tiltak skal vurderes.

Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger

Kollektivknutepunkt/ny bussholdeplass må få optimal plassering og funksjon. Nærhet og gang-/sykkelveger. Klima og miljøhensyn skal vektlegges.

Tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelveinett

Ved lokalisering av nye næringsarealer og boligområder, inklusive fortetting, skal gang- og sykkelavstand til uteområder samt offentlige og private tjenestetilbud vektlegges.

Barn og unges oppvekstsvilkår

Tilgang på både og områdelekeplasser / idrettsanlegg samt sikre skoleveger er viktige elementer. Lokalklima for bolig og uteoppholdsarealer vurderes.

Dagens bruk av arealer til friluftsliv og lek, samt som adkomst til slike arealer, skal kartlegges. Virkninger for barn og unge skal vektlegges.

Kriminalitetsforebygging

Arealplanleggingen gjennomføres i samråd med politiet for å sikre mest mulig trygge lokalsamfunn.

Estetisk utforming, uttrykk og kvalitet

Gode omgivelser er viktige bl. a. for bolyst og trivsel. Universell utforming vektlegges for at flest mulig kan benytte nye tiltak uten spesiell tilrettelegging. Det bør arbeides for å oppnå estetisk gode og attraktive omgivelser.

9. Framtidsutsikter

Hvilke scenarier ser man for seg vil skje med Batnfjordsøra og hva vil man oppnå med kommunesenteret? Hvordan kan sentrum posisjonere seg best mulig i forhold til forventede trender i landet, regionen, næringsutvikling og plasseringen mellom to byer og nært et framtidig sykehus? Her vil det være naturlig å trekke inn innspillsgruppa og folkemøter for ønsker og tanker rundt dette.

Mulige framtidsscenarier for Batnfjordsøra 2030 - 2035:

- Scenario 1: Kommunesenteret har et tilpasset sentrum med tanke på attraktive og varierte bomuligheter for alle og da særlig småbarnsfamilier. I kraft av eget næringsliv og pendleravstand til to store arbeidsmarkeder og et sykehus, øker innbyggertallet. Bo- og tjenestetilbudet er såpass bra at folk velger å flytte hit.
- Scenario 2: Innbyggertallet stabiliseres og tilflyttingen er begrenset. Sentrum utvikles sakte og ikke helt i tråd med trender og folks ønsker og behov. Utfoldelses- og aktivitetsmuligheter er begrensede. For dårlig tilrettelegging og utnyttelse av arealer for innbyggere og næringsliv.

Andre eller mer utfyllende scenarier kan bli foreslått av innbyggere eller andre interessenter i planprosessen.

Det bør vurderes en stedsanalyse e.l. av Batnfjordsøra og en fornyelse av formingsveilederen.

10. Organisering av planarbeidet

Kommunestyret selv vedtar kommunedelplanen (pbl § 11-15).

Formannskapet skal være styringsgruppe for planprosessen.

Det administrative ansvaret for planarbeidet er tillagt rådmannen.

Aktuelle plandokumenter behandles av administrasjonen, samt innspill fra arbeidsgruppa:

Arbeidsgruppe/innspillsguppe:

Gjemnes Næringsforum/NoFence, Batnfjord bygdelag, Batnfjord idrettslag, SUS, Eldrerådet, ungdomsrådet, rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, barn og unges representant, folkehelsekoordinator og kulturrådet, Bunnpris, Gjemnes bondelag, Gjemnes og Tingvoll bonde- og småbrukarlag og en sentrumsbeboer.

Gruppeleder/sekretær: Planrådgiver/Rådmannen

I tillegg til å være faste medlemmer av enkelte arbeidsgrupper er det slik at folkehelsekoordinatoren, kommunens tillitsvalgte og rådslederne mottar innkalling og referat fra alle arbeidsgruppene, og kan tiltre møtene etter ønske.

11. Informasjon og medvirkning – tidsplan

En viktig del av planprosessen er å sikre god informasjon til og medvirkning fra innbyggere og grupper som blir særlig berørt.

For informasjon og medvirkning benyttes:

- Kommunens hjemmesider.
- Bruk av media (RB og TK)
- Søke aktivt samarbeid med sektormyndigheter
- Involvere lag og organisasjoner i planprosessen

- Spørreundersøkelser/folkemøter, hvis hensiktsmessig
- Bruk av lokalkunnskap i registrerings- og planarbeidet

Hva som gjøres:	Tidsperiode:
Utkast til planprogram 2020-2027	Februar 2020 (vedtak)
Formannskapet vedtar off. ettersyn for planprogram	Februar 2020
Varsel om oppstart av samfunnsdelen og vedtak om offentlig ettersyn/høring av planprogram	Februar 2020
Høringsperiode planprogram	Februar 2019 – april 2020
Arbeidsgruppe møte om planprogram	Mars 2020
Behandling av høringsinnspill	Mars – mai 2020
Legge frem forslag til vedtak av planprogram	Mai 2020
Utarbeide planforslag «Sentrumsplanen»	Juni 2020 – november 2020
Arbeidsgruppe møte om planforslag	September/oktober 2020
Vedtak om offentlig ettersyn og høring	November 2020
Behandling av høringsuttalelser	November 2020 – februar 2021
Sluttbehandling planforslag	April 2021
Kommunestyret vedtar kommunedelplanen	Mai 2021
Offentlig ettersyn/2. gangs høring	Mai 2021 – august 2021
Sluttbehandling kommunedelplanen	Oktober 2021
Kommunestyret vedtar kommunedelplanen	November 2021

Kilder:

- Fylkesstatistikk Møre og Romsdal 2019
- Utfordringer og muligheter for Møre og Romsdal mot 2030
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023

- Møre og Romsdal bondelag: bondelaget.no/moreogromsdal/
- SSB.no
- Folkehelseinstituttet: khs.fhi.no
- Telemarksforskning: regionalanalyse.no
- Regjeringen.no
- Distriktssenteret.no
- Nav.no

Reguleringsplaner

Eksisterende reguleringsplaner Batnfjordsøra:

- 19900002 Batnfjord nye stadion
- 19860001 Batnfjord sentrum
- 20000001/20130006 Øra vest/Batnfjord – område ved gammel fotballbane
- 19920002 Batnfjord sentrum – RV 66
- 19710002 Batnfjordsøra boligfelt
- 20170001 Batnfjord ny sjukeheim
- 19930001 Nåstad
- 19780001 Solsida boligfelt 1
- 19890002 Solsida boligfelt 1 – barnehage
- 19980003 Solsida boligfelt 2
- 20110002 Solsida 3
- 20160002 Solsida 4
- 20110005 E39 – Astadkrysset
- 20040001 Astadosen
- 20100001 E39 Astad – Knutset
- 20100002 Batnfjord båthavn
- 20060002 E39 – Gang- og sykkelveg Batnfjordsøra – Bjerkeset
- 19950001 Tørriset hyttefelt
- 19810002 Ørlia boligfelt
- 20080001 Ørlia boligfelt 2
- 19890003 Øre kirke

Kommende reguleringsplaner:

- Reguleringsendring Nåstad
- Nåstad 2
- E39 Astad - Bjerkeset